2024/2349

10.10.2024

RESOLUCIJA EVROPSKEGA PARLAMENTA (EU) 2024/2349

z dne 11. aprila 2024

s pripombami, ki so del sklepa o razrešnici glede izvrševanja proračuna Evropske agencije za mejno in obalno stražo za proračunsko leto 2022

EVROPSKI PARLAMENT,

— ob upoštevanju sklepa o razrešnici glede izvrševanja proračuna Evropske agencije za mejno in obalno stražo za proračunsko leto 2022,

— ob upoštevanju člena 100 in Priloge V Poslovnika,

— ob upoštevanju mnenja Odbora za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve,

— ob upoštevanju poročila Odbora za proračunski nadzor (A9-0113/2024),

A. ker je iz poročila o prihodkih in odhodkih ([1]) razvidno, da je končni proračun Evropske agencije za mejno in obalno stražo (v nadaljnjem besedilu: agencija) v proračunskem letu 2022 znašal 693 122 859 EUR, kar je 29,50 % več kot leta 2021; ker proračun agencije v glavnem izvira iz proračuna Unije;

B. ker bi morali vsi organi, uradi in agencije Unije poslovati pregledno in biti v celoti odgovorni državljanom Unije za porabo sredstev, ki so jim bila zaupana;

C. ker Računsko sodišče v poročilu o zaključnem računu agencije za proračunsko leto 2022 (v nadaljnjem besedilu: poročilo Računskega sodišča) navaja, da je prejelo razumno zagotovilo o zanesljivosti računovodskih izkazov agencije ter o zakonitosti in pravilnosti z njimi povezanih transakcij;

D. ker agencija od decembra 2019 izvaja nov mandat, v sklopu katerega se je število službenih potovanj in uslužbencev občutno povečalo, za to pa je potreben ustrezen proračun;

E. ker sta se v letu 2022 zaradi razširjenega mandata v skladu z Uredbo (EU) 2019/1896 Evropskega parlamenta in Sveta ([2]) znatno povečala proračun in izvrševanje kadrovskega načrta agencije;

F. ker je Računsko sodišče v posebnem poročilu št. 8/2021 o podpori agencije pri upravljanju zunanjih meja ugotovilo več pomanjkljivosti pri primarnih dejavnostih, in sicer pri spremljanju razmer, analizi tveganja, oceni ranljivosti, skupnih operacijah, hitrem posredovanju na mejah, operacijah vračanja in usposabljanju, pa tudi to, da agencija ni opravila ocene potreb in učinka, preden so njeni stroški strmo narasli;

1. opozarja, da je agencija po ugotovitvah Evropskega urada za boj proti goljufijam (OLAF) in odstopu svojega izvršnega direktorja aprila 2022 pripravila akcijski načrt, v katerem so predstavljeni konkretni ukrepi za odpravo različnih pomanjkljivosti na področjih, ki jih je treba izboljšati, kot so organizacijska kultura, preglednost in odgovornost ter okvir temeljnih pravic; v skladu s poročilom agencije (podpisanim 24. oktobra 2023) o tretjem četrtletju leta 2023, naslovljenim na delovno skupino Evropskega parlamenta za nadzor agencije Frontex (FSWG), je seznanjen z izvedbo večine ukrepov na priporočilo FSWG, delovne skupine upravnega odbora agencije za temeljne pravice ter pravne in operativne vidike operacij, evropske varuhinje človekovih pravic in urada OLAF; poziva agencijo, naj v celoti izvede akcijski načrt in naj organu za podelitev razrešnice še naprej poroča o napredku v zvezi s tem; poziva agencijo, naj čim prej v celoti izvede vsa priporočila delovne skupine za nadzor agencije Frontex, delovne skupine upravnega odbora agencije za temeljne pravice ter pravne in operativne vidike operacij, evropske varuhinje človekovih pravic, Računskega sodišča in urada OLAF; ponovno poudarja, da je treba nenehno pregledovati in nadzorovati dejavnosti vodstva, da bi pravočasno prepoznali in odpravili težave; ugotavlja, da je vodja novoustanovljenega urada za inšpekcijo in nadzor pripravil osnutek akcijskega načrta, ki je bil januarja 2023 predstavljen upravnemu odboru, da bi se nadalje spremljala vprašanja, izpostavljena v poročilu urada OLAF, zaradi katerih je odstopil nekdanji izvršni direktor agencije; poziva agencijo, naj naredi več in sprejme vse potrebne ukrepe za popolno spoštovanje standardov EU, zlasti na področju proračunskega in finančnega poslovodenja, temeljnih pravic, organizacijske kulture in preglednosti; opozarja na drugo preiskavo urada OLAF o upravljavskih praksah v agenciji, ki se je začela izvajati le devet mesecev po zaključku njegove prve preiskave; poziva, naj se obtožbe o kršitvah temeljito preverijo in preiščejo; poziva agencijo, naj v celoti in v dobri veri sodeluje z uradom OLAF v vseh fazah preiskave ter Parlamentu redno poroča o napredku in rezultatih preiskave;

([1]) UL C 141, 29.3.2022, str. 112.
([2]) Uredba (EU) 2019/1896 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. novembra 2019 o evropski mejni in obalni straži ter razveljavitvi uredb (EU) št. 1052/2013 in (EU) 2016/1624 (UL L 295, 14.11.2019, str. 1).

2. izraža zaskrbljenost zaradi več nerešenih pravnih zadev in kritik v zvezi z vpletenostjo agencije v kršitve človekovih pravic, kar ni v skladu s predpisi same agencije in obveznostmi na področju temeljnih pravic;

3. je seznanjen z ukrepi agencije v zvezi s preglednostjo in nadzorom, v skladu s katerimi Parlamentu in Svetu prek novega orodja za poročanje „Dashboard“ zagotavlja pregled svojih dejavnosti; spodbuja predsedstvo upravnega odbora Agencije, naj na seje še naprej vabi opazovalce Parlamenta in razmisli o tem, da bi vabila veljala za vse točke dnevnega reda, tudi tiste, ki se obravnavajo brez navzočnosti javnosti, ter naj še naprej brez izjeme in po potrebi zaupno zagotavlja vsa dokazila;

Upravljanje proračuna in finančno poslovodenje

4. ugotavlja, da je po dveh spremembah proračuna, s katerima se je proračun agencije za leto 2022 zmanjšal za približno 47 milijonov EUR, zaradi prizadevanj za spremljanje proračuna v tem letu stopnja izvrševanja sredstev za prevzem obveznosti znašala 99,40 %, kar je za 4,70 % več kot leta 2021;

5. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da je bila stopnja izvrševanja plačil (50,25 %) kljub stalnim prizadevanjem agencije za boljše proračunsko izvrševanje, o katerih je poročala leta 2021, leta 2022 še vedno nizka, kar pomeni 0,17-odstotno zmanjšanje v primerjavi z letom 2021; kljub temu priznava, da se je v absolutnem smislu letna vrednost plačil med letoma 2020 in 2022 povečala; je seznanjen s ponovnim pojasnilom agencije, ki nizko stopnjo izvrševanja proračuna povezuje z naravo svojih odhodkov;

6. je močno zaskrbljen zaradi vse večjega obsega sredstev C8 (samodejni prenos) v zadnjih letih, in sicer 240,4 milijona EUR v letu 2022, medtem ko so v prejšnjih dveh letih znašala 159,4 milijona EUR (leta 2021) in 102 milijona EUR (leta 2020); v zvezi s tem ugotavlja tudi, da se je znesek prenesenih sredstev (C8) povečal tudi glede na rast letnega proračuna agencije, saj se je slednji leta 2019 do leta 2022 povečal za 2,1-krat, sredstva C8 pa za 2,9-krat; ugotavlja, da se je raven plačil (84 %) iz sredstev C8 v letu 2022 še dodatno zmanjšala (87 % v letu 2021); vendar je seznanjen z ugotovitvijo agencije, da so na ta kazalnik vplivale težave v dobavni verigi, zaradi katerih je prišlo do zamud pri dobavi naročenih storitev in izdelkov; poleg tega poziva agencijo in Komisijo, naj organu za podelitev razrešnice predložita podrobnosti o izvoru in razvoju finančne obveznosti v višini 9,3 milijona EUR, obračunane v letu 2022;

7. že drugo leto zapored z zaskrbljenostjo ugotavlja, da je v poročilu Računskega sodišča „vsebinski poudarek“ v zvezi z izjavo računovodje agencije, ki pravi, da računovodskega sistema agencije ni bilo mogoče potrditi zaradi manjkajočih informacij iz informacijskega sistema v lasti Komisije, ki zagotavlja računovodske podatke; je na podlagi poročila Računskega sodišča seznanjen z odgovorom agencije v tej zadevi, da je manjkajoči del, zaradi katerega računovodski sistem agencije ni bil potrjen, sistem za obdelavo službenih potovanj (MiPS);

8. že tretje leto zapored ugotavlja, da je Računsko sodišče na podlagi pojasnil h končnemu zaključnemu računu agencije dal „vsebinski poudarek“ v zvezi s prispevkom pridruženih schengenskih držav, ki je bil leta 2022 podcenjen za 3,2 milijona EUR, medtem ko je bil prispevek Unije za enak znesek precenjen; je zaskrbljen, ker so sporazumi med Unijo in pridruženimi schengenskimi državami, ki so pravna podlaga za izračun njihovih prispevkov k proračunu Unije, nejasni in dopuščajo različne razlage, zaradi česar so izračunani prispevki teh držav za približno 7 % nižji; je na podlagi poročila Računskega sodišča seznanjen z odgovorom agencije, da računovodja agencije na eni strani ter upravni odbor agencije, Komisija in pridružene schengenske države na drugi strani drugače razumejo izračun prispevka pridruženih schengenskih držav na podlagi veljavnih sporazumov z njimi; je seznanjen z razlago agencije, da je metodologija, ki se uporablja od leta 2016, v skladu z veljavnim pravnim okvirom in sporazumi in da je upravni odbor leta 2021 sklenil, da se metodologija izračuna prispevkov pridruženih schengenskih držav ne bo spremenila; je seznanjen s ponovnimi argumenti Računskega sodišča, zakaj je razlaga agencije napačna; meni, da pridružene schengenske države v nobenem primeru ne bi smele prispevati v proračun agencije manj od pričakovanega, in poziva k pregledu razlage metodologije, ki jo je podala agencija;

9. se z zaskrbljenostjo seznanja z ugotovitvijo iz poročila Računskega sodišča, da so bili vnaprej vračunani stroški za službena potovanja agencije v letu 2022 precenjeni in da agencija nima uradnih smernic ali postopkov za dosledno izračunavanje vnaprej vračunanih stroškov; poziva agencijo, naj to pomanjkljivost odpravi in o tem poroča organu za podelitev razrešnice;

Uspešnost

10. ugotavlja, da je agencija leta 2022 uporabljala številne ukrepe (240) kot ključne kazalnike uspešnosti, s katerimi je ocenjevala uspešnost svojih dejavnosti (58), ki jih je sprejel upravni odbor agencije in izhajajo iz enotnega programskega dokumenta za obdobje 2022–2024; ugotavlja, da je stopnja izvajanja letnega delovnega programa agencije za leto 2022, kot jo je ocenila sama, 85,20-odstotna; izreka pohvalo agenciji za splošno izboljšanje njenih kvalitativnih ključnih kazalnikov uspešnosti; vendar ugotavlja poslabšanje nekaterih ključnih kazalnikov uspešnosti, kot je stopnja zamud pri plačilih, ki je leta 2022 znašala 20 % (v primerjavi z 12 % leta 2021);

11. se zahvaljuje za hitro ukrepanje agencije po nezakoniti in neizzvani ruski invaziji na Ukrajino, zaradi katere je na milijone Ukrajincev zapustilo svojo državo in prispelo v Unijo; v zvezi s tem izreka pohvalo agenciji za: – aktiviranje mehanizma za krizno odzivanje in posebne skupine za krizno odzivanje, ki je delovala 24 ur na dan, 7 dni v tednu; – rekordno hiter podpis sporazuma o statusu z Moldavijo, ki je omogočil začetek nove skupne operacije JO Moldova 2022; – napotitev stalne enote s približno 500 uradniki na mejo med EU in Ukrajino in vzdolž celotne vzhodne meje EU od Finske do Romunije ter – razporeditev drugih sredstev (pomorskih, zračnih, kopenskih) na 102 novih operativnih lokacijah; ugotavlja, da je vojna v Ukrajini spremenila Unijo in pogled njenih državljanov na varnost, zlasti na vzhodnih mejah; poudarja, da se Unija sooča z največjim številom nezakonitih prehodov meje od leta 2016;

12. je seznanjen z različnimi pobudami, ki jih je agencija sprejela v letu 2022, vključno s podpisom sporazuma o statusu s Severno Makedonijo ter memoranduma o soglasju in operativnega akcijskega načrta s Ciprom, pa tudi s podvojitvijo prisotnosti agencije v skupni operaciji JO Serbia Land 2022 in odprtjem novega operativnega območja na srbsko-madžarski meji; poudarja, da je Sodišče Evropske unije razsodilo, da dejavnosti Madžarske niso združljive z direktivo o vračanju in Listino Evropske unije o temeljnih pravicah; z zaskrbljenostjo ugotavlja, da je agencija kljub izjavi, da je v letu 2021 prenehala z operacijami na Madžarskem, še naprej podpirala madžarske operacije vračanja; ponavlja poziv delovne skupine za nadzor agencije Frontex izvršnemu direktorju agencije, naj ustavi dejavnosti na Madžarskem;

13. ugotavlja, da je agencija zaključila in ocenila pilotni projekt napotitve uradnikov za zvezo držav članic na svoj sedež; pozdravlja, da je bila opravljena notranja ocena tega pilotnega projekta in da se je agencija odločila nadaljevati to obliko sodelovanja z državami članicami; poziva vse države članice, naj v agencijo napotijo uradnike za zvezo;

14. ugotavlja, da je bilo v letu 2022 na podlagi operativnih dejavnosti na kopenskih mejah prijavljenih 49 000 incidentov, v katerih je bilo prijetih več kot 26 000 migrantov brez urejenega statusa in aretiranih 700 tihotapcev ljudi; ugotavlja, da so prizadevanja agencije omogočila vrnitev 24 850 državljanov tretjih držav z letalom (+35 % glede na leto 2021), od tega 9 919 oseb v 291 operacijah s čarterskimi leti v 32 držav vrnitve in 14 931 oseb (+84 % glede na leto 2021) z 8 789 rednimi leti v 116 držav vrnitve; nadalje ugotavlja, da so prizadevanja agencije v vseh skupnih pomorskih operacijah v letu 2022 privedla do odkritja 1 105 tihotapcev ljudi in 11 trgovcev z ljudmi, zasega več deset ton tihotapljenih drog in reševanja več tisoč migrantov; hkrati je seznanjen s številnimi nedavnimi tragedijami v povezavi z brodolomi in drugimi smrtnimi incidenti z migranti v Sredozemskem morju; poziva agencijo, naj v celoti sodeluje pri preiskavi varuhinje človekovih pravic; ugotavlja, da je agencija v letu 2022 izvedla 1 422 večnamenskih nadzornih misij, pri čemer je odkrila 1 177 dogodkov in 51 362 migrantov;

15. ugotavlja, da se je število prostovoljnih vračanj s podporo agencije Frontex povečalo s 26 % v letu 2021 na 39 % v letu 2022; izreka pohvalo za izvedbo prvih celovitih operacij vračanja pod vodstvom agencije Frontex, v katerih je agencija, ki je prevzela vlogo države članice organizatorke, vrnila 80 državljanov tretjih držav v Albanijo in Nigerijo; je seznanjen s poročilom agencije z naslovom Sodelovanje med agencijo in tretjimi državami v letu 2022, v katerem agencija opredeljuje svoje dejavnosti zunanje razsežnosti, kot so: – nadaljnji razvoj dialoga in sodelovanja z različnimi partnerji (npr. Zahodni Balkan, regija vzhodnega partnerstva, Afrika in Bližnji vzhod); – delo v zvezi s standardi varstva podatkov in temeljnimi pravicami; – zagotavljanje tehnične in operativne pomoči tretjim državam, med drugim za boj proti čezmejnemu kriminalu – in ukrepi za krepitev zmogljivosti (npr. usposabljanje); izraža zaskrbljenost zaradi nekaterih poročil, ki bi lahko kazala na vpletenost agencije v kršitve človekovih pravic, tudi v okviru njenih dejavnostih zunanje razsežnosti, zlasti domnevne pomoči pri nezakonitem zavračanju na zunanjih mejah Unije; ugotavlja, da je agencija glede na nedavne informacije, ki jih je sama posredovala, v zadnjih treh letih delila koordinate migrantov v stiski z libijskimi akterji; je seznanjen z dvema nerešenima poročiloma o resnih incidentih, v katerih je milica Tarek Bin Zejad zajela migrante, po tem, ko jih je agencija odkrila;

16. pozdravlja prvo poročilo agencije o delovanju sistema Eurosur, ki je ključni instrument za ozaveščanje o razmerah in povečanje odzivnih zmogljivosti za upravljanje meja z izmenjavo informacij in sodelovanjem med državami članicami in agencijo; iz tega poročila z zadovoljstvom ugotavlja napredek, dosežen na različnih področjih, kot so tehnični razvoj aplikacij, ki se uporabljajo za namene sistema Eurosur, razvoj 17 storitev v sistemu Eurosur za združevanje podatkov (z razmeroma velikim številom zahtevkov držav članic za satelitske posnetke in spremljanje obale) ter priprava časovnega načrta za preoblikovanje in razvoj sistema Eurosur 2.0, da se do leta 2026 doseže popolna interoperabilnost različnih aplikacij in sistemov; je na podlagi konsolidiranega letnega poročila o dejavnostih agencije za leto 2022 seznanjen z napredkom agencije v zvezi s sistemom Eurosur v letu 2022 in jo poziva, naj pospeši usklajevanje z zahtevami Uredbe (EU) 2019/1896 in izvedbenih uredb o sistemu Eurosur;

17. izreka pohvalo agenciji za znaten napredek, ki ga je leta 2022 dosegla z ustanovitvijo centralnega oddelka Evropskega sistema za potovalne informacije in odobritve (ETIAS) z dejavnostmi, kot so razvoj notranjih pravil in postopkov, srednjeročna strategija, okvir za sodelovanje, analiza poslovnega učinka, pa tudi priprava načrtov za varnost, neprekinjeno poslovanje in sanacijo po nesreči ter izvedba prve ocene tveganja centralnega oddelka ETIAS; ugotavlja, da je agencija leta 2022 zaključila drugi val zaposlovanja v novem centralnem oddelku ETIAS, zapolnila 55 % vseh predvidenih delovnih mest in začela druge postopke zaposlovanja; pozdravlja dejstvo, da je Komisija leta 2022 ob podpori agencije začela kampanjo za obveščanje javnosti, s katero med državljani 60 držav, ki so izvzete iz vizumske obveznosti, promovira ETIAS; je seznanjen z drugimi operativnimi dosežki agencije, kot sta začetek razvoja nove strukture poveljevanja za stalne enote z enotno strukturo operativnega usklajevanja in prenos več pristojnosti za odločanje na teren;

18. SYNC.ID="b1_p34-001_GENERAL">pozdravlja letno poročilo agencije o praktični uporabi Uredbe (EU) št. 656/2014 Evropskega parlamenta in Sveta ([3]) v zvezi s pomorskimi operacijami v letu 2022, in sicer skupnimi operacijami: Themis (Italija), Poseidon (Grčija), Indalo (Španija), Opal Coast (Belgija in Francija) in večnamenska pomorska operacija Black Sea (Bolgarija in Romunija); je seznanjen z ugotovitvijo agencije, da obstaja asimetrija med standardi in zahtevami, ki veljajo zanjo v skladu z Uredbo (EU) št. 656/2014, ter tistimi, ki veljajo za druge akterje (npr. NATO, Evropska agencija za pomorsko varnost, Evropska agencija za nadzor ribištva), ki sodelujejo v pomorskih operacijah, medtem ko ti akterji, kadar delujejo s podporo agencije, upoštevajo mednarodno pomorsko pravo; podpira agencijo pri iskanju možnosti, da bi se v ustrezne sporazume o statusu vključili podobni standardi, kot so tisti iz Uredbe (EU) št. 656/2014;

19. poudarja pomen močne, učinkovite in dobro delujoče agencije, ki bo lahko državam članicam pomagala pri upravljanju skupnih zunanjih meja Unije in zagotovila integrirano upravljanje meja, da bi se te meje upravljale učinkovito in popolnoma v skladu s temeljnimi pravicami; je seznanjen z deljeno odgovornostjo agencije in držav članic pri izpolnjevanju obveznosti na področju temeljnih pravic; poudarja, da je učinkovito in pravično upravljanje zunanjih meja ključnega pomena za zaščito schengenskega območja kot območja svobode, varnosti in pravice; poudarja, da so tesno sodelovanje in sporazumi s tretjimi državami na področjih, kot so ponovni sprejem, tehnična pomoč ter usposabljanje in zakonito vračanje skupaj z razvojno pomočjo, pomembni za spodbujanje učinkovitega upravljanja meja Unije, če v celoti spoštujejo temeljne pravice; poziva agencijo in države članice, naj še naprej razvijajo strukture sodelovanja ter izmenjavo informacij in dobre prakse;

20. priznava ključno vlogo uradnika za temeljne pravice od leta 2021 pri izvajanju različnih priporočil v zvezi s temeljnimi pravicami, ki so jih podali evropska varuhinja človekovih pravic, delovna skupina za nadzor agencije Frontex in delovna skupina za temeljne pravice ter pravne in operativne vidike operacij; iz letnega poročila uradnika agencije za temeljne pravice za leto 2022 (v nadaljnjem besedilu: poročilo uradnika za temeljne pravice) ugotavlja, da je bila večina teh priporočil izvedena; poziva agencijo, naj v celoti sodeluje z uradnikom za temeljne pravice in uresniči vsa njegova priporočila;

21. opozarja, da so agencija in ustrezni organi držav članic glavni porok za trdne in zavarovane evropske zunanje meje, pri čemer spoštujejo temeljne pravice in izvajajo obveznosti mednarodne zaščite; ugotavlja, da je uradnik za temeljne pravice v svojem mnenju z dne 1. septembra 2022 ugotovil, da so izpolnjeni pogoji za uporabo člena 46 uredbe o agenciji Frontex; ugotavlja tudi, da je delovna skupina agencije za temeljne pravice iz člena 46 izdala vrsto priporočil o temeljnih pravicah v Grčiji, od katerih so bila štiri v celoti izvedena oktobra 2023; ugotavlja, da namerava delovna skupina agencije spremljati nadaljnji napredek in da se priporočeni ukrepi še naprej izvajajo; poziva, naj se vsa priporočila prednostno izvedejo v celoti, agencija pa naj še naprej obvešča Parlament o doseženem napredku;

([3]) Uredba (EU) št. 656/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. maja 2014 o določitvi pravil za varovanje zunanjih morskih meja v okviru operativnega sodelovanja, ki ga usklajuje Evropska agencija za upravljanje operativnega sodelovanja na zunanjih mejah držav članic Evropske unije (UL L 189, 27.6.2014, str. 93).

22. je seznanjen s preiskavo evropske varuhinje človekovih pravic o vlogi agencije v operacijah iskanja in reševanja (OI/3/2023/MHZ), ki se je začela po brodolomu ladje Adriane junija 2023; je zaskrbljen zaradi ugotovitev varuhinje človekovih pravic, da agencija ne more izpolniti svojih obveznosti v zvezi s temeljnimi pravicami in je preveč odvisna od držav članic, da ukrepajo, kadar so migranti v stiski, saj agencija nima notranjih smernic za izdajanje nujnih signalov, opazovalci agencije za temeljne pravice pa niso vedno dovolj vključeni v odločitve o izrednih razmerah, in da od brodoloma ladje Adriana ni bilo dovolj sprememb, ki bi preprečile, da bi se takšni incidenti ponovili; opozarja, da je organ za podelitev razrešnice v prejšnjih resolucijah o razrešnici večkrat opozoril na te pomanjkljivosti, in obžaluje, da vprašanje ostaja nerešeno; je seznanjen s pozivom varuhinje človekovih pravic agenciji, naj odpravi ugotovljene pomanjkljivosti, ter z njenim pozivom Parlamentu, Komisiji in Svetu, naj ustanovijo neodvisno preiskovalno komisijo o tej zadevi;

23. pozdravlja sklep upravnega odbora agencije z dne 20. julija 2022, ki je okrepil sodelovanje in komunikacijo med različnimi subjekti agencije, vključno s posvetovalnim forumom in uradnikom za temeljne pravice, s pravili, po katerih izvršni direktor agencije in upravni odbor obveščata posvetovalni forum o nadaljnjem ukrepanju glede priporočil posvetovalnega foruma in zagotavljata ukrepe v zvezi s priporočili uradnika za temeljne pravice; pozdravlja tudi, da sta bila leta 2022 sprejeta standardni operativni postopek v zvezi s členom 46 Uredbe (EU) 2019/1896 in standardni operativni postopek v zvezi z delovnimi metodami, povezanimi s preiskovalnimi pooblastili uradnika za temeljne pravice;

24. pozdravlja, da je bilo v skladu s priporočili za učinkovito mejno agencijo, ki spoštuje temeljne pravice, za izboljšanje odgovornosti, pravilnosti in zakonitosti vseh dejavnosti agencije zaposlenih dodatnih 22 zunanjih opazovalcev spoštovanja temeljnih pravic; opozarja, da bi bilo treba vse opazovalce spoštovanja temeljnih pravic v skladu z ustreznimi postopki čim prej zaposliti na ravni AD; ugotavlja, da bo zaradi posodobljenega mandata agencije v prihodnosti še naprej obstajalo povpraševanje po dodatnih opazovalcih spoštovanja temeljnih pravic; pozdravlja, da je urad za temeljne pravice izvedel napotitve v 50 držav v obsegu 1 183 dni, kar je znatno več kot leto prej;

25. poudarja, da mora biti neposredno in posredno vključevanje agencije v upravljanje in varovanje meja usklajeno s spoštovanjem temeljnih pravic;

26. je na podlagi poročila uradnika za temeljne pravice seznanjen z nadaljnjim povečanjem števila poročil o resnih incidentih z 62 v letu 2021 na 72 v letu 2022, pri čemer so vsi zajeti v standardnem operativnem postopku, kot je bil spremenjen leta 2021; izreka pohvalo uradniku za temeljne pravice za razvoj postopkov za standardizacijo načina, kako njegov urad ocenjuje in obdeluje prejete informacije o incidentih; ugotavlja, da so bili leta 2022 v večini primerov poročil o resnih incidentih (38 od 72) glavni vir informacij napoteni uradniki agencije, vendar se je uradnik za temeljne pravice opiral tudi na druge vire informacij, kot so mediji (4 primeri) in nevladne organizacije (10 primerov); opozarja, da je bila potrebna dodatna revizija standardnega operativnega postopka za mehanizem poročil o resnih incidentih odložena; pričakuje, da bo agencija izvedla priporočila uradnika za temeljne pravice iz njegovega letnega poročila za leto 2022;

27. na podlagi poročila uradnika za temeljne pravice ugotavlja, da je uradnik za temeljne pravice leta 2022 prejel skupno 69 pritožb (kar je več kot leta 2021, ko jih je prejel 27); nadalje ugotavlja, da je bilo devet od teh pritožb razglašenih za dopustne (kar je več kot leta 2021, ko jih je bilo šest), in pozdravlja revidirana pravila o mehanizmu za pritožbe, ki jih je leta 2022 sprejel upravni odbor agencije in ki predvidevajo skrajšanje rokov in ustrezno nadaljnje ukrepanje; izreka pohvalo uradniku za temeljne pravice za dodatna prizadevanja v zvezi z mehanizmom za pritožbe, kot so ukrepi za ozaveščanje, na primer s posodabljanjem informacijskega gradiva, in dejavnosti za krepitev zmogljivosti v obliki usposabljanja napotenih uradnikov agencije in lokalnih partnerjev med obiski operativnih območij agencije;

28. izreka pohvalo agenciji za napredek pri izvajanju akcijskega načrta za izvajanje strategije o temeljnih pravicah, ki predvideva 87 dejavnosti; na podlagi poročila uradnika za temeljne pravice ugotavlja, da je bilo 18 od teh dejavnosti v celoti izvedenih (tj. nadaljnji ukrepi niso potrebni), 62 jih poteka (tj. izvajajo se sistematično in stalno), ena se izvaja delno, šest pa jih zamuja; obžaluje te zamude in poziva agencijo, naj poskrbi za hiter napredek pri neizvedenih ukrepih; v zvezi s tem opozarja na pomembno vlogo, ki jo imajo opazovalci za temeljne pravice, med drugim zaradi dostopa do operativnih območij in tesnega sodelovanja z operativnim osebjem agencije ter prizadevanj pri izvajanju akcijskega načrta za strategijo o temeljnih pravicah (med drugim št. 23, 63 in 83); pozdravlja, da je bil dokončan in odobren standardni operativni postopek o vlogah in odgovornostih opazovalcev za temeljne pravice pri operativnih dejavnostih agencije; pozdravlja vzpostavitev kontaktnih točk za temeljne pravice v vseh oddelkih agencije v začetku leta 2022, da bi se razvilo strokovno znanje o temeljnih pravicah na vseh področjih dejavnosti;

Učinkovitost in dosežki

29. izreka pohvalo agenciji za tesno sodelovanje in/ali skupno rabo virov z različnimi agencijami in drugimi deležniki, kot so Komisija, države članice ali tretje države; opozarja na horizontalne koristi sodelovanja in sprejetja dobre prakse ter na to, da skupne pobude združujejo različne poglede, zmanjšujejo podvajanje prizadevanj, izboljšujejo učenje in krepijo odnose med udeleženci; je v tem smislu seznanjen z ukrepi agencije, med drugim v zvezi z naslednjim: – pogajanji o podaljšanju delovnih dogovorov, ki strukturirajo dvostransko sodelovanje z več agencijami na področju pravosodja in notranjih zadev; – premestitvijo dela uslužbencev v Agencijo Evropske unije za operativno upravljanje obsežnih informacijskih sistemov s področja svobode, varnosti in pravice za obdobje 2022–2024 za projekte, povezane s sistemom vstopa in izstopa in evropskim sistemom za potovalne informacije in odobritve, ter s 1. januarjem 2024 v Europol za projekte interoperabilnosti sistemov Unije; – rednimi prispevki agencije k letnim delovnim programom drugih agencij za uskladitev dejavnosti;

30. je zlasti seznanjen z udeležbo agencije v tristranskem delovnem dogovoru z Evropsko agencijo za nadzor ribištva in Evropsko agencijo za pomorsko varnost z namenom uskladitve in izmenjave virov na različnih področjih, kot so izmenjava informacij, nadzorne in komunikacijske storitve in souporaba zmogljivosti; pozdravlja uvedbo večnamenskih pomorskih operacij, ki izvajajo različne funkcije obalne straže v eni operaciji, ki se dotika pooblastil teh treh agencij ter krepi medsektorsko in čezmejno sodelovanje; pozdravlja, da je bil koncept večnamenskih pomorskih operacij nadalje razvit z izvajanjem večnamenske pomorske operacije Black Sea od avgusta do novembra 2022 v sodelovanju z Evropsko agencijo za nadzor ribištva, Evropsko agencijo za pomorsko varnost ter šestimi organi iz Romunije in Bolgarije; pozdravlja tudi dogovor teh treh agencij, da bodo leta 2023 koncept večnamenskih pomorskih operacij razširile na Jadransko in Baltsko morje;

31. podpira namero agencije glede načrtovanja in gradnje nove stavbe za prihodnji sedež (stalni prostori), pri čemer mora stavba izpolnjevati najvišje standarde trajnosti in ostati okolju prijazna v celotnem življenjskem obdobju; je seznanjen, da je razpis, ki je bil objavljen julija 2022, v skladu s smernicami za zelena javna naročila; nadalje ugotavlja, da je agencija v zvezi s tem razvila koncept dela, ki temelji na dejavnostih in je časovno in krajevno neodvisno, poteka v različnih delovnih prostorih, poudarek pa je na sodelovanju med različnimi subjekti in izmenjavi znanja, ter da ga bo najprej preizkusila v sedanjih prostorih; poziva agencijo, naj organ za podelitev razrešnice še naprej obvešča o rezultatih tega preskusa in nadaljnjih ukrepih v zvezi z njim;

32. ugotavlja, da je agencija na poti k vključevanju okoljske trajnosti v vse svoje procese, politike in dejavnosti ter končno k ogljični nevtralnosti do leta 2050 leta 2021 začela in leta 2022 objavila študijo z naslovom The Green Deal and the European Border and Coast Guard (EBCG) (Evropski zeleni dogovor in evropska mejna in obalna straža), ki črpa predvsem iz študij o dobri praksi mednarodnih organizacij (med drugim Evropske centralne banke, francoskega ministrstva za notranje zadeve, ministrstva Združenih držav Amerike za domovinsko varnost); z zadovoljstvom ugotavlja, da je v poročilu opredeljenih deset različnih področij (vključno z vidikom trajnostnosti v operativnih dejavnostih, kjer ima skupnost evropske mejne in obalne straže največji vpliv na okolje) ter načrti za kratkoročno, srednjeročno in dolgoročno obdobje; na podlagi te študije ugotavlja, da so okvir za upravljanje sprememb, sistemi poročanja in obvladovanja tveganj ter izvajanje in certificiranje sistema za okoljsko ravnanje in presojo temeljnega pomena za uspešno preoblikovanje, za katerega si agencija prizadeva skupaj s skupnostjo evropske mejne in obalne straže;

33. ugotavlja, da agencija v svoje postopke javnega naročanja vključuje okoljska merila, na primer v zvezi z leti, pripravo in dostavo hrane in svojimi stalnimi prostori; vendar priznava, da so nakupi agencije posebni (npr. neprebojni jopiči), zato teh meril ni mogoče vedno upoštevati; je seznanjen tudi z zunanjim svetovalnim projektom agencije o tem, kako določiti izhodišče za merjenje energijskega in okoljskega odtisa osebja in tehnične operativne opreme, pa tudi s pilotnim usposabljanjem iz okolju prijazne vožnje, ki je bilo izvedeno za skupino članov stalne enote, in z vključitvijo ozaveščanja o praksah okolju prijazne vožnje v osnovne spletne tečaje za novince (člane stalne enote);

Kadrovska politika

34. priznava, da si agencija kljub zamudam vztrajno prizadeva in dosega pomembne izboljšave na področju zaposlovanja; je seznanjen, da je bil kadrovski načrt na dan 31. decembra 2022 88,46-odstotno uresničen (leta 2021 82-odstotno), saj je bilo zaposlenih 1 150 od 1 300 začasnih uslužbencev, odobrenih v proračunu Unije; ugotavlja, da je poleg tega za agencijo delalo 723 pogodbenih uslužbencev (od tega 11 uslužbencev, financiranih iz zunanjega proračuna) in 190 napotenih nacionalnih strokovnjakov (v letu 2022 je bilo agenciji odobrenih 964 pogodbenih uslužbencev in 220 napotenih nacionalnih strokovnjakov); pozdravlja povečanje (za približno 6,5 % v primerjavi z letom 2021) zasedenosti delovnih mest že drugo leto zapored zaradi zaposlitve 509 novih uslužbencev v letu 2022, kar je povzročilo neto povečanje skupnega števila uslužbencev agencije s 1 554 v letu 2021 na 2 063 v letu 2022, zlasti pa števila uradnikov kategorije 1 stalne enote s 595 v letu 2021 na 963 v letu 2022; v zvezi s tem pozdravlja, da je bilo v centralnem oddelku ETIAS zaposlenih 65 novih uslužbencev, pa tudi 22 novih opazovalcev za temeljne pravice, tako da je bilo na dan 31. decembra 2022 zasedenih 44 (46 od 1. septembra 2023) delovnih mest opazovalcev, s čimer se je agencija približala popolnemu izvajanju svojega

razširjenega mandata; poleg tega ugotavlja, da je agencija oktobra 2022 zaposlovala 60 spremljevalcev prisilnega vračanja iz 24 držav članic Unije in pridruženih schengenskih držav, od tega jih je bilo pet opazovalcev za temeljne pravice; pozdravlja trend zmanjševanja letne stopnje prostih delovnih mest agencije pri vseh vrstah pogodb v stebrih A in B;

35. je zelo zaskrbljen nad zastopanostjo spolov v agenciji v letu 2022 na višjih in srednjih vodstvenih položajih, kjer je bilo 19 moških (79 %) in 7 žensk (21 %), na ravni upravnega odbora, v katerem je sedelo 54 moških (87 %) in 8 žensk (13 %), ter med vsemi zaposlenimi v agenciji, kjer je bilo 1 473 moških (71 %) in 590 žensk (29 %); opozarja, kako pomembno je zagotoviti uravnoteženo zastopanost spolov, in agencijo poziva, naj ta vidik v prihodnje upošteva pri zaposlovanju novih uslužbencev ter imenovanjih v višjem in srednjem vodstvu; poziva Komisijo in države članice, naj pri imenovanju članov upravnega odbora agencije upoštevajo pomen zagotavljanja uravnotežene zastopanosti spolov; je na podlagi poročila agencije o nadaljnjem ukrepanju v zvezi s proračunsko razrešnico za leto 2021 seznanjen z ukrepi in pobudami, ki jih je agencija sprejela za bolj uravnoteženo zastopanost spolov; ugotavlja, da kljub tem prizadevanjem še zdaleč ni dosežen cilj, ki si ga je zastavila, in sicer da bi bilo na vseh ravneh upravljanja vsaj 40 % pripadnikov premalo zastopanega spola; poziva agencijo, naj se loti reševanja tega problema in o napredku poroča organu za podelitev razrešnice; kljub temu na podlagi poročila agencije o nadaljnjem ukrepanju ugotavlja, da se uravnotežena zastopanost spolov spremlja tudi z upoštevanjem petih glavnih kategorij osebja, med katerimi so za nekatere, kot so vodstvena delovna mesta, v naboru večinoma moški (nacionalne službe kazenskega pregona); kljub temu ugotavlja, da je agencija maja 2023 v kategoriji upravnih delovnih mest dosegla skoraj idealno ravnovesje med spoloma (417 moških in 426 žensk);

36. pozdravlja obsežne ukrepe in politike agencije za preprečevanje nadlegovanja, ki temeljijo na zaupnikih (17 uslužbencev, od tega 6 iz stalne enote), katerih vloga je ključna pri zaščiti dostojanstva uslužbencev agencije ter preprečevanju psihološkega in spolnega nadlegovanja; pozdravlja že izvedene in tekoče ukrepe ter seznam predlaganih ukrepov iz poročila agencije o nadaljnjem ukrepanju, katerih cilj je zagotoviti ničelno toleranco do spolnega nadlegovanja pri vseh dejavnostih agencije; poziva agencijo, naj ostane proaktivna in v celoti izvaja svoj akcijski načrt glede ukrepov proti nadlegovanju; poudarja, da je to bistven element reforme organizacijske kulture agencije, in jo poziva, naj redno poroča o napredku, doseženem v zvezi s tem;

37. na podlagi odgovorov agencije na pisna vprašanja Parlamenta z zaskrbljenostjo ugotavlja, da je bilo v letu 2022 prijavljenih 31 anonimnih primerov nadlegovanja (psiholoških: 27 ali spolnih: 4), od tega je bilo 22 primerov zaključenih v fazi anonimne prijave, 4 primeri so bili v postopku sprave z domnevnim nadlegovalcem, 5 primerov pa je bilo vključenih v formalni postopek; nadalje ugotavlja, da je bilo v letu 2022 začetih 11 primerov psihičnega (7) ali spolnega nadlegovanja (4), pri čemer je bilo 5 primerov zaključenih po fazi predhodne ocene, v 6 primerih pa so bila podana priporočila, od udeležbe na tečajih ozaveščanja o preprečevanju nadlegovanja do odpovedi pogodbe; poziva agencijo, naj skrbno oceni vsak odprt primer in pri tem uporabi pristop ničelne tolerance do psihološkega, spolnega ali katerega koli drugega nadlegovanja ter naj hitro poskrbi, da bodo odgovorni za kršitve odgovarjali za svoja dejanja; je na podlagi poročila agencije o nadaljnjem ukrepanju seznanjen z ugotovitvijo agencije o obnovljeni preiskavi v zvezi s tragično smrtjo uslužbenca v letu 2020, v skladu s katero ni bilo dokazano nobeno nadlegovanje, zato ni bilo mogoče ugotoviti neposredne ali posredne povezave med samomorom domnevne žrtve in delovnim okoljem;

38. izreka pohvalo agenciji za številne tečaje, ki jih je ponudila svojemu osebju v letu 2022; v zvezi s tem ugotavlja, da je agencija izvedla 21 specialističnih tečajev za stalno enoto kategorije 1 (1 194 udeležencev), 15 različnih tečajev za stalno enoto kategorij 2 in 3 (več kot 1 450 udeležencev), 34 tečajev za različne kategorije uradnikov (skoraj 4 000 udeležencev) in razširjen program osnovnega usposabljanja za 325 uradnikov stalne enote, pri čemer so osrednji elementi usposabljanja ostali vidiki temeljnih pravic, vključno z varstvom podatkov; je prav tako seznanjen, da je bila sprejeta listina o raznolikosti in vključevanju ter različni ukrepi za vključevanje invalidov, dobro počutje zaposlenih in ravnovesje med poklicnim in zasebnim življenjem;

39. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da je evropska varuhinja človekovih pravic posredovala informacije o uradnikih stalne enote agencije, ki so pred 5. oktobrom 2022 opravljali pripravljenost na delo, za katero niso prejeli nobenega finančnega nadomestila; je v zvezi s tem zaskrbljen, ker je varuhinja človekovih pravic zaradi pomanjkanja dodatnih informacij in ustreznih preiskav zaključila, da ostaja nepojasnjeno, zakaj agencija meni, da ni pravne podlage za izvedbo potrebnih plačil; poziva agencijo, naj ustanovi posebno projektno skupino za zbiranje in preverjanje vseh izjav v zvezi s pripravljenostjo na delo, opravljenih pred 5. oktobrom 2022, ter organ za podelitev razrešnice obvešča o napredku v zvezi s tem;

40. pozdravlja ukrepe, ki jih je agencija sprejela za izvedbo tranzicije, izboljšanje kulture upravljanja in spodbujanje dobrega počutja osebja; poziva novo vodstvo, naj se še naprej ukvarja s korenito reformo organizacijske kulture agencije;

Javna naročila

41. je seznanjen z ugotovitvijo iz poročila Računskega sodišča o povečanju vrednosti pogodbe (z 79 000 EUR na 502 900 EUR s štirimi spremembami) nad mejo (50 %), ki jo dovoljuje finančna uredba (člen 172(3)(a)(iii)); ugotavlja, da je povečanje povzročilo nepravilna plačila v višini 384 000 EUR; v zvezi s tem na podlagi odgovora agencije priznava, da so bile potrebne izjeme od pravil, ki so bile vpisane v register izjem in primerov neskladnosti, da ne bi prišlo do zamude pri zaposlovanju članov stalne enote;

42. je seznanjen, da je agencija v letu 2022 objavila 53 odprtih razpisov, med katerimi so bile za 20 podpisane pogodbe v skupni vrednosti 140,5 milijona EUR, 25 razpisov v skupni vrednosti 486,51 milijona EUR pa še poteka; ugotavlja tudi, da je agencija začela 33 postopkov za naročila nizke in srednje vrednosti (o njih se je pogajala s tremi oziroma petimi kandidati) v skupni vrednosti 3,4 milijona EUR, pri čemer je za 20 od 33 postopkov v letu 2022 podpisala pogodbe v skupni vrednosti 2,03 milijona EUR, štirje od teh postopkov v skupni vrednosti 524 000 EUR pa še potekajo; nadalje ugotavlja, da je agencija v letu 2022 uporabila 228 postopkov za naročila zelo nizke vrednosti (s pogajanji z enim kandidatom) v skupni vrednosti 1,62 milijona EUR; na koncu ugotavlja, da je bilo v letu 2022 na podlagi obstoječih okvirnih pogodb izvedenih 1 116 postopkov v skupni vrednosti 188,9 milijona EUR, pri čemer je bilo podpisanih 983 posebnih pogodb ali naročilnic v skupni vrednosti 153,4 milijona EUR, 32 teh postopkov v skupni vrednosti 16,6 milijona EUR pa še poteka; ugotavlja približno 15-odstotno zmanjšanje skupne vrednosti zaključenih postopkov javnega naročanja, in sicer s 406,9 milijona EUR v letu 2021 na 348,5 milijona EUR v letu 2022;

43. pozdravlja prizadevanja agencije v letu 2022 za sklenitev strateško pomembnih pogodb na različnih področjih, od začasnih kadrovskih storitev do storitev za geografski informacijski sistem, geoprostorske obveščevalne podatke in slikovne obveščevalne podatke; ugotavlja, da je bil dosežen znaten napredek pri ključnih postopkih javnih naročil za znatne zneske v zvezi s stalnimi prostori agencije (140 milijonov EUR), potovalnimi storitvami (666 milijonov EUR) ter infrastrukturo in programsko opremo (32 milijonov EUR);

44. je seznanjen s poročili agencije o izboljšanju načrtovanja in spremljanja letnega načrta javnih naročil; poziva službo za notranjo revizijo, naj ta načrt vključi v svoje prihodnje revizije;

Preprečevanje in obvladovanje nasprotij interesov ter preglednost

45. z zadovoljstvom ugotavlja, da so na spletnem mestu agencije objavljeni življenjepisi in izjave o interesu članov upravnega odbora in izvršnega vodstva; ugotavlja, da je bilo v letu 2022 obravnavanih pet primerov žvižgaštva, od katerih so bili trije zaključeni ali rešeni v fazi predhodne ocene, dva primera pa trenutno preiskuje urad OLAF; poziva vpletene in agencijo, naj med preiskavo v celoti sodelujejo z uradom OLAF; nazadnje ugotavlja, da v letu 2022 ni bil preiskan noben primer nasprotja interesov;

46. je na podlagi odgovora agencije na pisna vprašanja Parlamenta seznanjen s tem, da agencija pripravlja politiko, s katero bo spremljala, kako sedanje in nekdanje vodstvo spoštuje pravila glede izmeničnega zaposlovanja v javnem in zasebnem sektorju; poziva agencijo, naj organ za podelitev razrešnice obvešča o napredku v zvezi s tem; znova jo poziva, naj za člane svojega upravnega odbora sprejme tudi načela, postopke in posebne mehanizme za nasprotje interesov in izmenično zaposlovanje v javnem in zasebnem sektorju;

47. je seznanjen z odgovorom organu za podelitev razrešnice, v katerem so informacije o stikih in sestankih, evidentiranih in dokumentiranih v registru za preglednost agencije v letu 2022; je seznanjen z različnimi srečanji (industrijskimi dnevi) agencije, na katerih so imela podjetja iz industrije priložnost predstaviti svoje izdelke in storitve, ki lahko podpirajo dejavnosti upravljanja meja ter spodbujajo dialog med skupnostjo evropske mejne in obalne straže in industrijo; je seznanjen, da je agencija na industrijskih dneh v letu 2022 prejela 277 prijav rešitev, 88 podjetij povabila k predstavitvi svojih tehnologij in organizirala spletne seje, na katerih so bile predstavljene informacije o 175 rešitvah; pozdravlja objavo seznama sodelujočih podjetij na spletnem mestu agencije;

48. je na podlagi konsolidiranega letnega poročila o dejavnostih agencije seznanjen s tem, da je urad za preglednost agencije obravnaval bistveno večje število vlog (469) za dostop javnosti do dokumentov, kar pomeni skoraj 34-odstotno medletno povečanje; je seznanjen tudi, da je bilo vzpostavljeno spletišče agencije z javnim registrom dokumentov, kamor je bilo v letu 2022 shranjenih približno 1 900 ključnih dokumentov; je seznanjen z ugotovitvami varuhinje človekovih pravic iz preiskave na lastno pobudo (zadeva OI/2022/PB), da agencija sistematično predolgo obravnava zahteve javnosti za dostop do dokumentov, zlasti kadar gre za veliko število dokumentov in kadar agencija meni, da je zahteva nenatančna, in da to pomeni nepravilnost; obžaluje, da agencija ni sprejela priporočila varuhinje človekovih pravic, in jo poziva, naj začne čim prej hitreje in pregledno obravnavati zahteve za dostop javnosti do dokumentov;

49. priznava splošno predpostavko o nerazkritju dokumentov javnosti, ki se nanašajo na tekoče preiskave urada OLAF ([4]); kljub temu znova poziva, naj se poročila urada OLAF o agenciji v primerih prevladujočega javnega interesa objavijo, v vseh primerih pa naj se ustreznim poslancem Parlamenta omogoči vpogled vanje v razumnem roku, da bodo lahko učinkovito izvajali demokratični nadzor in da bo agencija odgovarjala za svoja dejanja; meni, da je treba obstoječa pravila revidirati, da bo Parlament kot oblikovalec politik in sozakonodajalec, zlasti glede na proračunske pristojnosti, izčrpno obveščen;

50. je seznanjen s preiskavo varuhinje človekovih pravic o tem, da je agencija zavrnila dostop javnosti do poročila uradnika za temeljne pravice o operaciji agencije v Albaniji (zadeva 652/2023/VB) ([5]);

51. opozarja na odločitev evropske varuhinje človekovih pravic v preiskavi na lastno pobudo (zadeva OI/4/2021/MHZ) o izpolnjevanju obveznosti agencije glede temeljnih pravic; v zvezi s tem opozarja, da mora agencija zagotoviti proaktivno preglednost, kot je določeno v členu 114(2) Uredbe (EU) 2019/1896; poziva agencijo, naj dokončno uresniči vsa priporočila varuhinje človekovih pravic; iz poročila agencije o nadaljnjem ukrepanju ugotavlja, da se nadaljujejo prizadevanja za združitev treh kodeksov ravnanja (dveh za operativna področja in enega za osebje agencije) v en sam kodeks ravnanja, ki bo vseboval posebne določbe za operativna področja; poziva agencijo, naj organ za podelitev razrešnice obvešča o napredku v zvezi s tem;

52. je seznanjen s poročilom agencije z dne 27. junija 2022 o ukrepih, ki jih je v prehodnem obdobju sprejelo njeno vodstvo, zlasti o izboljšavah postopkov, potrebnih za dobro upravljanje in odgovornost v organizaciji, s povečanjem preglednosti, proaktivnega komuniciranja in sodelovanja z notranjimi in zunanjimi deležniki; pozdravlja pobudo agencije za celovito obveščanje javnosti o operativnih dejavnostih; poziva novo vodstvo, naj izvede reforme, ki so potrebne v zvezi s preglednostjo in učinkovitostjo notranjih postopkov, ter poveča odgovornost do Parlamenta in Sveta v skladu z veljavnim pravnim okvirom;

Notranja kontrola

53. pozdravlja odločitev agencije, da v izboljšani obliki izda četrtletno poročilo, naslovljeno na delovno skupino za nadzor agencije Frontex, ki bo zajemalo trenutno stanje pri izvajanju priporočil različnih nadzornih organov; potrjuje prejem poročila za tretje četrtletje leta 2023; v zvezi s tem pozdravlja pomemben napredek, ki ga je agencija dosegla pri izvajanju 36 od 42 priporočil delovne skupine za nadzor agencije Frontex; je na podlagi poročila za tretje četrtletje 2023 seznanjen s stopnjo izvajanja priporočil in/ali ukrepov, ki so jih zahtevali delovna skupina za nadzor agencije Frontex (91 %), delovna skupina za temeljne pravice ter pravne in operativne vidike operacij (87 %), varuhinja človekovih pravic (79 %) in urad OLAF (54 %); priznava, da je urad agencije za inšpekcijo in nadzor ponudil podporo pri uresničevanju teh priporočil s povezovanjem in usklajevalnimi nalogami; iz poročila za tretje četrtletje 2023 še ugotavlja, da je 10 priporočil službe za notranjo revizijo (skupaj 32 ukrepov) še vedno odprtih, 21 ukrepov pa je označenih kot zelo pomembnih, medtem ko nobeden od njih ni kritičen; poleg tega pozdravlja napredek, ki ga je agencija dosegla pri uresničevanju preostalih odprtih priporočil iz posebnih poročil Računskega sodišča 22/2020 (priporočilo 2) in 8/2021 (priporočila 1, 2 in 4); jo ponovno poziva, naj v celoti uresniči vsa še ne upoštevana priporočila in z njimi povezane ukrepe, tudi v zvezi z ustreznimi ugotovitvami Računskega sodišča iz revizijskih poročil iz prejšnjih let (2015, 2016, 2018, 2019, 2020 in 2021); poziva agencijo, naj organ za podelitev razrešnice še naprej redno obvešča o napredku v zvezi s tem;

([4]) Splošno sodišče je navedlo, da bi „splošen dostop na podlagi Uredbe št. 1049/2001 do dokumentov, vsebovanih v spisu OLAF, ko preiskovalni postopek pred OLAF še poteka, […] načeloma oslabil nemoten potek preiskave“. Sodba Splošnega sodišča z dne 26. maja 2016, IMG/Komisija, T-110/15, ECLI:EU:T:2016:322, točka 33.

([5]) https://www.ombudsman.europa.eu/en/decision/en/177520.

54. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da poročilo Računskega sodišča vsebuje vrsto ugotovitev, ki kažejo na pomanjkljivosti v sistemih upravljanja in notranje kontrole agencije pri upravljanju javnih naročil in pogodb, postopkih zaposlovanja ter prenosu pooblastil na odredbodajalce na podlagi prenosa; je zelo zaskrbljen, ker je imelo Računsko sodišče že drugo leto zapored pripombe glede javnih naročil potovalnih storitev, kjer gre za zelo visoke zneske; poudarja, da je izjemno pomembno, da agencija pri izvrševanju sredstev Unije upošteva načelo dobrega finančnega poslovodenja, kot je določeno v finančni uredbi, medtem ko je agencija med decentraliziranimi agencijami Unije vodilna glede letnega proračuna, ki se je od leta 2019 več kot podvojil;

55. se z zaskrbljenostjo seznanja s pripombami nekdanjega začasnega izvršnega direktorja (zdaj namestnika izvršnega direktorja za upravljanje stalne enote) iz priloge 12 h konsolidiranemu letnemu poročilu o dejavnostih agencije, da naj bi bile v zvezi s pogodbo za nastanitvene in potovalne storitve za uradnike stalne enote v letu 2021 zabeležene previsoke cene, plačila brez dokazil in neizvajanje pogodbenih storitev;

56. je iz poročila Računskega sodišča seznanjen z ugotovitvijo o znatnem tveganju previsokih zneskov pri plačilih za potovalne storitve (okvirna pogodba v višini 30 milijonov EUR), zlasti za nastanitev, saj računi, ki jih je izdala potovalna agencija, niso bili podprti z dejanskimi računi hotelov, temveč z računi podružnice potovalne agencije; poziva agencijo, naj izboljša svoje notranje kontrole, tako da bo ustrezne račune izdajal dejanski izvajalec storitve;

57. nadalje opozarja na tveganje, da plačila stroškov potovalne agencije morda ne bodo pravilna, ker informacije v sistemu agencije za upravljanje potovalnih stroškov niso usklajene z dejansko plačanimi stroški potovalne agencije, ki so sporočene in obdelane ločeno od stroškov, ki jih plačuje osebje na službenem potovanju; na podlagi odgovora agencije razume, zakaj obstajajo neskladja med sistemom za obdelavo službenih potovanj (MiPS) in računovodskim sistemom (ABAC) ter da po mnenju agencije ni tveganja, da bi bila plačila izvedena z napačnim zneskom;

58. na podlagi poročila Računskega sodišča ugotavlja, da je že drugo leto zapored podana ugotovitev o pomanjkljivostih notranje kontrole agencije v postopkih zaposlovanja; v zvezi s tem ugotavlja, da so leta 2022 v postopku zaposlovanja začasnih uslužbencev člani izbirne komisije namesto sporazumne metode, kot je določeno v notranjih pravilih agencije, uporabili individualno točkovanje; obžaluje, da so se te pomanjkljivosti ponovno pojavile, čeprav je agencija januarja 2022 sprejela nova izvedbena pravila z jasnejšimi navodili za člane izbirne komisije, da bi zagotovila doslednejše ocenjevanje in usklajene postopke; pozdravlja zavezo agencije, da bodo pravila, da se upošteva samo končno ocenjevalno poročilo članov izbirne komisije, ne pa tudi njihove individualne ocene, veljala tudi za zaposlovanje začasnih uslužbencev; poziva agencijo, naj uveljavi uporabo novih pravil in notranjih kontrol v postopkih zaposlovanja;

59. je seznanjen z oceno sistema notranjih kontrol agencije, ki je bila izvedena leta 2022; je seznanjen z ugotovitvijo glede ocene, da je sistem notranjih kontrol vzpostavljen in deluje učinkovito, pri čemer je treba izboljšati nekatera področja v zvezi s komponentami „kontrolno okolje“ (zlasti načelo 1 z naslovom „Izkazuje zavezanost integriteti in etičnim vrednotam“), „kontrolne dejavnosti“ (zlasti točka 10.5 z naslovom „Opredeljeni občutljivi položaji“) ter „informacije in komunikacija“ (zlasti točka 15.1 z naslovom „Zunanja komunikacija“); ugotavlja splošno izboljšanje v letu 2022 v primerjavi z letom 2021 glede ocene, dodeljene načelom v vseh petih komponentah sistema notranjih kontrol;

60. z zadovoljstvom ugotavlja, da se je leta 2022 okrepil notranji nadzor agencije z vzpostavitvijo službe za notranjo revizijo in sprejetjem poglavja o notranji reviziji; pozdravlja dejstvo, da je vodja službe za notranjo revizijo v letu 2023 začel opravljati svoje naloge in da je upravni odbor že sprejel prvi letni revizijski načrt službe za notranjo revizijo;

61. opozarja na priporočilo iz poročila Računskega sodišča za leto 2018, da bi morala agencija sprejeti in izvajati politiko občutljivih delovnih mest; je seznanjen s poročilom agencije o pripravah na odločitev o tej politiki, ki je bila medtem sprejeta (konec leta 2023);

Druge pripombe

62. ugotavlja, da sta bili mnenji Evropskega nadzornika za varstvo podatkov (ENVP) o sklepih upravnega odbora 68/2021 in 69/2021 negativni; ugotavlja, da je agencija pripravila izvedbeni načrt za izpolnitev vseh priporočil ENVP v zvezi s tem; poleg tega ugotavlja, da so bili ti sklepi upravnega odbora preoblikovani in ponovno prilagojeni po rednih sestankih in neformalnih izmenjavah pooblaščene osebe za varstvo podatkov agencije z osebjem ENVP ter ob upoštevanju revizijskega poročila ENVP, objavljenega 24. maja 2023 (v nadaljnjem besedilu: revizijsko poročilo); ugotavlja, da je bila z revizijskim poročilom preverjena skladnost obdelave osebnih podatkov, ki jo agencija izvaja v okviru skupnih operacij, z Uredbo (EU) 2018/1725 Evropskega parlamenta in Sveta ([6]) in ustreznimi določbami uredbe o evropski mejni in obalni straži; v zvezi s tem nadalje ugotavlja, da je bilo v revizijskem poročilu ugotovljenih 36 uradnih ugotovitev in izdanih 32 priporočil, med drugim v zvezi s preverjanjem oseb in razgovori z njimi, ureditvijo skupnih upravljavcev, nizko zanesljivostjo informacij, uporabljenih za pripravo analiz tveganja, ter izvajanjem vgrajenega in privzetega varstva podatkov; na podlagi revizijskega poročila z zaskrbljenostjo ugotavlja, da ugotovitve ENVP kažejo tudi, da je agencija kršila več členov pravne podlage, ki veljajo za agencijo (Uredba (EU) 2018/1725, Uredba (EU) 2019/1896 in sklep upravnega odbora 58/2015), ker ni ocenila, ali je za izvajanje svojih nalog nujno potrebna izmenjava podatkovnih paketov z Europolom, zato je ENVP začel preiskavo, ki lahko privede do izvedbe izvršilnih ukrepov; obžaluje, da je ENVP po reviziji odkril šest novih primerov, ko je agencija Europolu posredovala osebne podatke o uslužbencih nevladnih organizacij, katerih zakonitost je treba nadalje preiskati; poziva agencijo, naj vsa priporočila uresniči v rokih, ki jih je v revizijskem poročilu določil ENVP, in organ za podelitev razrešnice obvešča o napredku v zvezi s tem;

63. pozdravlja, da je agencija v zadnjih dveh letih doživela znatne spremembe v vodstvu, vključno z novim namestnikom uradnika za temeljne pravice, novim predsednikom upravnega odbora, dvema novima namestnikoma izvršnega direktorja in imenovanjem novega izvršnega direktorja; je seznanjen s pripravo akcijskih načrtov z nacionalnimi organi, da bi odpravili napake iz preteklosti in sedanjosti;

64. sporoča, da so druge ugotovitve horizontalne narave, ki spremljajo sklep o razrešnici, zbrane v resoluciji z dne 11. aprila 2024 ([7]) o uspešnosti, finančnem poslovodenju in nadzoru agencij.

([6]) Uredba (EU) 2018/1725 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2018 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov v institucijah, organih, uradih in agencijah Unije in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 45/2001 in Sklepa št. 1247/2002/ES (UL L 295, 21.11.2018, str. 39).

([7]) Sprejeta besedila, P9_TA(2024)0280.